

[Lorentzen.]

lenter, heller ikke ved, at staten giver lån enten på indtil 90 pct. i bygningerne eller på indtil 45 pct. i maskiner, der anbringes på lejet grund.

Hvad tror man resultatet vil blive, hvis staten giver sig til at yde lån indtil 90 pct. eller garantere for lån? Der vil ske det, at pengeinstitutterne vil holde sig beskedent tilbage og sige: lad bare staten gå ind i denne risiko, vi har ikke alt for megen forklærlighed for staten, lad bare den tage risikoen. Og hvordan med aktionærerne? Der kommer ingen aktionærer i den slags foretagender, de holder sig væk, og så en skønne dag vælter virksomheden. For det tror jeg man skal være klar over, at den værdi, et selskab eller en virksomhed har, så længe skorstenen ryger, ikke kan sammenlignes med den værdi, den har den dag, maskinerne står stille og virksomheden ikke arbejder længere. Hvis man læser Landmandsbankkommissionens betænkning efter den første verdenskrig, vil man kunne se masser af eksempler på, at virksomheder, der har kostet så og så mange millioner på både det ene og det andet, har måttet realiseres til en brøkdel af værdien. Derfor føler jeg mig helt overbevist om, at disse procentsatser, 90 og 45, vil betyde en kæmperisiko for staten og de arme mennesker, der skal være konsulenter. Hvordan tror man i øvrigt at f. eks. nogle af vore store industrifolk eller skibsredere vil modtage en konsulents råd om deres virksomhed? De vil vist bede både ham og erhvervsudvalget hurtigst muligt om at forsvinde. Man kan ikke vente, at førsteklases folk skal anmode om at få vejledning af økonomisk og teknisk art.

Hvis jeg og mit parti skal bedømme lovforslaget, er der tre muligheder. Der er for det første den mulighed, at en gennemførelse af lovforslaget overhovedet ingen betydning får, og så er det ret omsonst at vedtage det. Den anden mulighed er, at det får nogen betydning, men at det ender med en dundrende økonomisk fiasko. Det var måske interessant, om folketinget engang blev gjort bekendt med, hvordan det er gået med nogle af de lån, der er ydet industrien eller andre — og man har erfaring for, at Marshalllånene har givet tab, selv om vi endnu lever under en højkon-

junktur. Personlig kender jeg et eksempel med en mand, der lånte 40 000 kr. til en, viste det sig, falsk opfindelse fra USA. Manden brugte hver en øre, der blev ikke gravet et spadestik eller produceret noget som helst for disse 40 000 kr. Manden har tidligere vist sig økonomisk upålidelig, det er en anden side af sagen. Jeg ved, at der i regeringens midte findes en minister, der kan bekræfte rigtigheden af det, jeg her har sagt. Men hvordan tror man det vil gå, hvis industrien rigtig vil gøre brug af loven? Jeg frygter, at det vil blive en dundrende økonomisk fiasko.

Nu er jeg naturligvis i en lidt vanskeligere stilling end den foregående ærede taler, som ikke ser noget afskrækkende i en socialisering, således som jeg og mit parti gør. Men lovforslaget kan for det tredje komme til at danne grundlag for en begyndende socialisering af erhvervslivet og industrien. Ja, man smiler, men hvis dette lovforslag gennemføres og man hvert år har flertal i finansudvalget, er det ganske betragtelige beløb, der kan lodes ud på den måde. Vi er bange for dette lovforslag, og vi må blankt afvise enhver forhandling om det på det foreliggende grundlag.

Jeg har egentlig altid haft nogen medfølelse med mine medmennesker, når de lider, og jeg er meget spændt på at høre, hvordan det ærede medlem hr. Helge Madsen vil klare denne situation. Jeg står her med en bunke citater i lommen af udtalelser af to af retsforbundets nuværende højtærede ministre, men jeg skal afstå fra at citere. Jeg er sikker på, at det ærede medlem hr. Helge Madsen vil få hovedbrud, når han om et øjeblik skal tale om denne sag.

Fanger: Lovforslagets formål er ophjælpning af produktiv beskæftigelse på sådanne områder, som står tilbage i industriel udvikling. Jeg vil først beskæftige mig med formålet at ophjælpning produktiv beskæftigelse. Det er jo et formål, vi alle kan tilslutte os, og som danner basis for hele vor eksistens på godt og ondt.

For en måneds tid siden var et udvalg ude og se brunkulproduktionen i Vestjylland. For 40 millioner år siden har her groet prægtige cederskove, som siden er blevet til brunkul. Vi så, at der endnu var rester af cedertræ i brunkullene. Ceder-